

החטיבה המקצועית מחלקת קופות גמל ומיסוי יחידים

28 יוני 2023
ט' תמוז תשפ"ג

לכבוד

המייצגים, המעסיקים, לשכות השכר וקופות הגמל

הנדון: טופס 161 חדש - הודעה על פרישה מעבודה - עדכון ודגשים נוספים

[בהמשך להנחיה מיום 19 באפריל 2023](#) ולאור בקשות לדחיית מועד כניסתה לתוקף של הודעה על פרישה מעבודה באמצעות טופס 161 חדש (להלן: "הטופס החדש") וזאת לצורך השלמת ההיערכות, הריני לעדכן כי החל מתאריך ה-1 בנובמבר 2023 (להלן: "מועד התחולה"), החובה להודיע על פרישה מעבודה תהא באמצעות הטופס החדש, וזאת ביחס לאירועי פרישה החלים ממועד זה ואילך. חובה כאמור תחול גם ביחס לאירועי פרישה שהתרחשו לפני המועד, אך דווחו לראשונה על ידי המעסיק ממועד התחולה ואילך. יובהר, המעסיק רשאי להודיע על אירוע הפרישה באמצעות הטופס החדש גם טרם מועד התחולה.

בנוסף, ולאור שאלות שעלו, להלן הבהרות ודגשים נוספים בנוגע לטופס החדש:

א. חלק א' - הודעת המעסיק

1. חלק א.13 - סכומים מרביים לפרישה - נתוני עזר לפורש
יובהר כי הנתונים אותם נדרש המעסיק למלא בחלק א.13 בטופס החדש הם אינפורמטיביים ואין לראות בהצגתם כהמלצה או ייעוץ של המעסיק לעובד.
2. הערת שוליים 26 בעניין "סכום לרצף קצבה" הובהרה באופן הבא: הסכום המרבי אותו ניתן לייעד לרצף קצבה, מורכב מכל הסכומים המפורטים להלן:
 - א. מתוך חלק א.9 - הסכומים בקופות הגמל לקצבה (קוד משלם 5 או 6), שמקורם מהפקדות המעסיק לקופת גמל, אשר נעשו בהתאם לתקנה 19 בתקנות מס הכנסה (כללים לניהול ואישור קופת גמל), התשכ"ד-1964, וכן בהשלמות לרכיב הפיצויים, בהתאם לסעיף 3(ה3)(ב1) לפקודת מס הכנסה.
 - ב. סה"כ חלק א.10 - הפקדות המעסיק שהעובד חויב עליהם במס במועד ההפקדה, לרבות רווחים ליום הפרישה.
 - ג. סה"כ חלק א.11 - סכום הפיצויים שעל בסיסו חושבה הקצבה שהעובד החל לקבל טרם הפרישה.

ב. חלק ג' - חישוב המעסיק והנחיות לקופות הגמל

1. המעסיק ימלא את חלק ג.1 או חלק ג.2, לפי העניין.
2. חלק ג.1 - המעסיק ינחה את קופות הגמל בנוגע לדרך אפיון הכספים וניכוי המס באמצעות מילוי חלק זה וזאת, בכל המקרים בהם מתקיימת אחת משתי החלופות שלהלן. המעסיק יסמן בטופס החדש את החלופה שמתקיימת:

החטיבה המקצועית מחלקת קופות גמל ומיסוי יחידים

- א. חלופה א' - במקרה **והעובד לא העביר** למעסיק את חלק ב' ובהתקיימותם של שני התנאים המצוינים על גבי הטופס החדש, קופת הגמל תראה בסכומים שהופקדו ככאלה שיועדו לרצף קצבה, אלא אם העובד יעביר לקופת הגמל אישור פקיד שומה הקובע אחרת.
- ב. חלופה ב' - במקרה **והעובד העביר** למעסיק את חלק ב' ובהתקיימותם של כל ששת התנאים המפורטים על גבי הטופס, יש לראות בבקשות העובד בחלק ב.1 ובאישור המעסיק, כהודעת העובד על ייעוד הכספים לרצף קצבה ו/או מענק פטור ו/או מענק חייב, לפי העניין. לתשומת לבכם, חלק מהתנאים בטופס החדש הובהרו ולנוכח עדכון הערת שוליים 26, הושמט מהטופס החדש תנאי 4. באתר רשות המסים פורסם הטופס המעודכן.
3. חלק ג.2 - אירועי פרישה בהם ההנחיות יינתנו על ידי פקיד השומה:
- באירוע פרישה בו לא מתקיימת אף לא אחת מהחלופות המפורטות בחלק ג.1, על המעסיק לציין בחלק ג.2 את מספרי התנאים שלא התקיימו ולהפנות את העובד לפקיד שומה, על מנת שזה ייתן הנחיות למעסיק ולקופות הגמל ביחס לסכומים המדווחים בטופס החדש;
- א. חלופה א' לא תתקיים כאשר העובד **לא** העביר למעסיק את חלק ב' **ובנוסף לא** מתקיימים שני התנאים המנויים בחלופה א'.
- ב. חלופה ב' לא תתקיים כאשר העובד **העביר** למעסיק את חלק ב' בטופס אך מתקיים אחד או יותר מהתנאים המפורטים להלן:
- 1) העובד הוא בעל שליטה במעסיק או קרובו של בעל השליטה במעסיק.
 - 2) במקרה של תשלום מענק פרישה עקב פטירה, והמענק כאמור או חלקו, חייבים במס.
 - 3) העובד חויב בשווי בגין הפקדות המעסיק לרכיב הפיצויים בקופת גמל לקצבה.
 - 4) בחירות העובד בחלק ב.1 לא נעשו במגבלת הסכומים המרביים המפורטים בחלק א.13.
 - 5) בקשת העובד כוללת בקשות נוספת בחלק ב.2 - בקשה לפריסת המענק החייב או בקשה לייעוד סכום לרצף פיצויים, שמקורו מהמעסיק או מקופה מרכזית.
 - 6) העובד לא סימן בחלק ב.3 כי התקיימו לגביו כל ההצהרות ובנוסף, העובד ביקש למשוך סכום מענק בפטור ממס.

פועל יוצא מהאמור - אירועי הפרישה המורכבים ימשיכו להיות מטופלים במשרדי השומה וביחס אליהם המעסיקים אינם נדרשים לאשר את בחירות העובד, אלא עליהם להפנות את העובד לפקיד השומה.

ג. דגשים נוספים

1. בנוגע לאירוע פרישה של עובד זר, יחול המפורט להלן:
- בנסיבות בהן מדובר בעובד זר שחלות עליו תקנות עובדים זרים (פיקדון לעובדים זרים), תשע"ו-2016 ושמעסיקו אינו נדרש לשלם לו בעת פרישתו מענק פרישה מעבר לסכומים שהופקדו בחשבון הפיקדון, אין צורך בדיווח על פרישת העובד הזר. בכל מקרה אחר בו המעסיק משלם לעובד זר מענק פרישה, בין אם ישירות ובין אם באמצעות קופת גמל, יש לדווח על הפרישה באמצעות טופס 161 (בדומה לכל אירוע פרישה).

החטיבה המקצועית מחלקת קופות גמל ומיסוי יחידים

2. באשר לפרק הזמן הרצוי שבין מועד העברת הטופס החדש על ידי המעסיק לעובד (לצורך מילוי חלק ב'), לבין מועד השלמת חלק ג' בטופס על ידי המעסיק; נראה כי על מנת שהמעסיק יוכל לעמוד בחובה המוטלת עליו מכוח הדין לעניין מועד תשלום פיצויי הפיטורים ומאידך, על מנת שלרשות העובד יעמוד פרק זמן סביר לקבל את החלטותיו, על המעסיק למלא את חלק ג' בטופס החדש במועד המוקדם מבין:
- המועד שבו העובד החזיר למעסיק את הטופס החדש.
 - 10 ימים מהיום שבו העביר המעסיק לעובד את הטופס החדש.

אנו עומדים לרשותכם בכל שאלה או הבהרה.

בכבוד רב,

רונית כהן, רו"ח

מנהלת מחלקת קופות גמל ומיסוי יחידים

העתק

מר רולנד עם - שלם, רו"ח (משפטן) - סמנכ"ל בכיר לעניינים מקצועיים

מר אורי קלינר, עו"ד (רו"ח) - יועץ משפטי רשות המסים

הגב' פזית קלימן, רו"ח - סמנכ"לית בכירה שומה וביקורת

מר נדב נגר, רו"ח - מנהל החטיבה המקצועית

הגב' ליאור זוהר - רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון

פקידי השומה

הגב' ורד בכר, רו"ח - מנהלת תחום בכירה שומה - ניכויים, חטיבת השומה

הגב' רחלה אקוקה, רו"ח - מנהלת תחום בכירה שומה - פרט, חטיבת השומה

הגב' הילה פרץ, עו"ד - ממונה מיסוי שוק ההון וקופות גמל, חטיבה משפטית